

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica šte. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasi lo koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 31. oktobra 1914.

Št. 53.

Polom krščanstva?

Znani nadškof Ireland (beri Ajerland) iz Št. Pavla v Severni Ameriki se je dotaknil v svojem pastirskem listu od 4. oktobra 1914 tudi svetovne vojske, ki divja najhuje ravno med krščanskimi narodi. Z nepobitno logiko zavrača Ireland pri tej priliki že večkrat pogreto očitjanje, da pomenja sodobna vojska med krščanskimi državami popoln polom krščanstva. Krščanstvo, ki je vera miru, ni moglo preprečiti klanja in moritve med lastnimi pristaši; zato je ta vojska ob enem tudi sodnji dan za krščanstvo!

Temu nasproti izvaja ameriški nadškof: »Seveda tudi mi obžalujemo vojsko, vedno jo moramo obžalovati. Toda treba nam je biti opreznim, da ne gremo predaleč v svoji sodbi, in ne delamo zaključkov, ki jih niti naš razum niti naša vera ne more opravičiti. Ni res, da se mora vsaka vojska obsoditi, češ vsaka vojska je nepotrebna in krivična, ali: vsak kdor se udeležuje vojske je krivičnik, naj se že bojuje na katerikoli strani. Ne ubijaj! pravi zapoved!

Dokler ostanejo ljudje — ljudje, dokler tvorijo ljudje narode, tudi prepornih vprašanj med ljudmi in narodi ne bo zmanjkalo. Večkrat pa za poravnavo prepornih vprašanj ni drugih sredstev kakor odločitev na — bojnem polju. — Kakor strašna je taka razsodba, je vendar potrebna, da se ne pogazijo v prah najsvetejša prava; je potrebna, da triumfira (zmaguje) pravica nad krivico. Priznavam, da je težka žrtev, katero terja vojska od posameznih ljudi. Toda posamezni človek je samo člen celokupnega narodovega telesa in nikdar se ne sme sreča celega telesa podrediti sreči posameznega člena tega telesa.

Če tedaj zavest pravice zahteva obracun, in če so izčrpana vsa druga sredstva,

krivico mirnim potom poravnati — tedaj je vojska pravična; in vojak, ki v tem slučaju sledi klicu domovine, sledi vzvišenemu klicu pravice in domoljubja, nebo in zemlja morata z odobravanjem gledati na takega vojaka.

Zato tudi ni res, da vojska med krščanskimi narodi kaže, kako je krščanska vera s svojimi nauki pustila svoje pristaše v najbolj kritičnem trenutku na cedilu, ni res, da visoko nad nami ne vlada nobena vsemogočna in usmiljena previdnost božja, ki bi dobrohotno vodila usodo ljudstev in narodov.

Kršč. vera uči sicer in oznanja vesoljni mir, a ta zahteva je — ideal (vzor)! Mir bo zagotovljen kristjanom dejansko samo tedaj, kadar bodo kristjani spoznali, kaj je in kje je pravica, ter bodo to pravico odločno iskali brez ozira na lastne koristi ali javne koristi. Ta ideal oznanja krščanstvo narodom ter jih tudi opominja, da se potrudijo ta ideal doseči. Krščanstvo pa ni porok, da človeško oko ne bo nikdar toliko motno, da se krščanski človek ne bo nikdar tako daleč spozabil, da bi se dvignil zoper vzvišene nauke krščanstva! Krščanstvo ni porok, da se človeško srce ne bo udalo strastem ter se zapletlo v krivična dejanja.

Nepobitna pa je resnica, da krščanstvo s svojimi nauki ni vodilo nikdar in ne vodi v zmoto. Svoj vzvišen in namen doseže le priljudih, ki so blage volje. Če se tedaj ne kažejo povsod jasni sadovi krščanstva, je krivo človeštvo samo, ker manjka blage volje in pa sodelovanja!

Pri verskem življenju se mora predvsem upoštevati prosta volja vsakega človeka. To je najdragocenejši dar duše človeške, sam Bog ga ceni in uvažuje! Krščanstvo po volji božji proste volje ne more ne omejiti, ne uničiti!

Samo človek, ki ne pozna niti krščanstva, niti njegovega poslanstva, bo grajal krščansko vero radi nemirov in vojsk med kristjani. Seveda bi Bog lahko to preprečil vsak greh in vsako krivico, če bi le hotel; igrača bi bila Bogu, prisiliti človeštvo, živeti tako blago, obzirno in pravično, da bi bil vsak prepir nemogoč, pa tudi vsaka vojska. Toda Bog je od vekomaj sklenil, da se naj človek svobodno odloči, kako hoče uporabiti prosto voljo — ali v svojo pogubo ali v svoj blagor. Kljub vsemu hudemu, ki sledi zlorabi proste volje, je vendar prosta volja predragocen dar, ki da duši človeški posebno veljavo. Ker ima človek prosto voljo, je dobro, kar stori, njegova last, zaslužna dela, ki jih vrši, so njegova, imajo zanj posebno vrednost... če pa križajo vojske pota človeštva, ki niso potrebne, ki izvirajo iz krivice — tedaj seveda Bog teh vojsk ne odobrava, akoravno pripusti, da se vrše, pa zakrivila jih ni krščanska vera, ampak človeštvo...«

Z bojišč.

Z RUSKEGA BOJIŠČA.

Przemysl in Redlova izdaja.

Iz Budimpešte poročajo: Neki honvedski stotnik, ki je došel iz Przemysla v Veliki Varadin, poroča o obleganju Przemysla: Kako trdno so bili Rusi prepričani, da bodo vsled izdaje Redla zavzeli Przemysl, dokazujejo besede, ki jih je rekel neki ruski parlamentar spremljajočemu ga avstrijskemu častniku pri slovesu: »Na svidenje v osemindiridesetih urah v Przemyslu!« — Dne 5. oktobra smo ujeli brezlično brzojavko carja ruskemu poveljniku Dimitrijevu, v kateri je car zahteval, da mora biti Przemysl v treh dneh v ruskih rokah. Nato je sledil strahovit napad na Przemysl, ki je trajal tri dni. Kljub temu znašajo naše iz-

Podlistek.

Obisk II.¹

Spisal Jos. Stariha.

Počasi se je odlegala pot izpod težkih nog. Ob obeh straneh doline jesensko pobarvani hribi, na rumenem in rdečkastem listju težke deževne kaplje še od snočnega dežja, pričakujoč prvega vetrovnega sunka, da jih pokoplje v skupnem vlažnomrzlem grobu na rdečkastih blatnih tleh. Od vseh strani diih po razpadanju in po smrti, od vseh strani poslanci težkih, železnih dni.

Stari mož skoro ni mogel dalje. Globoko v mastno cestno blato so se udirale uboge utrujene noge, težko so se iz njega dvigale kakor kolesa obloženega voza, komaj dalje se premikajočega. In klanec za klanecem je bil še pred njim, drugi višji od drugega, kakor bi se višal nalašč in samo zaradi njega, reveža.

Zdelo se mu je, da je bila nekdanj, pred davnim časom, tam za onimle ovinkom hiša, menda krčma. Kot mlad deček je hodil tod z materjo, ki ga je peljala prvokrat v mesto v šolo. Tam sta počivala. Mati je vzela hleb črnega ovsenega kruha iz male cule in kos črne prekajene svinjine. Na klopi sta

sedela pred krčmo in rezala in grizla. In krčmar ni rekel ničesar, ker nista poklicala vina, zakaj drobni krajcarji so bili namenjeni za vse kaj drugega. Tisti krajcarji so pozneje toliko zalegli, da se je naučil brati in pisati in da je z branjem in pisanjem zašlo v njega hrepenenje po tujini, v katero je pozneje zablodil. Sedaj se vrača po tolikih letih, sedaj si bo odpočil na isti klopi, a privoščil si bo požirek žlahtne pijače, zoreče nekje tam zadaj za griči, ki jih ima še danes prehoditi.

Ovinek je tukaj, krčme ni več, ob strani zeva samo še zarastla, mahovnata vsedlina, nekdanja krčmarjeva klet. Kam so šli in kje so, ki so nekdanj prebivali tukaj, in oni, ki jih je bilo še več, oni, ki so hodili mimo? Starec se ni razburil, niti pomislil ni več, samo še težje je dvignil noge in neznansko visoko se je vspel klanec pred njim, zdelo se je, do neba.

In ta tihota, ta grozna tihota okoli njega. Niti ptice ni bilo, da bi se preletela čez cesto. Kaj se je zgodilo? Kje je življenje, kje petje in cvetje?

In tedaj ga je preletela groza, zakaj spomnil se je nato, kar je bil za hipec pozabil, spomnil se je, kaj ga žene zopet v domači kraj, kaj ga je vrglo iz tujine. Spomnil se je, da je vojska, ki mu je vzela vse in da zdaj ob koncu svojega življenja išče, kamor bi v miru položil svojo glavo. Domovina, ki jo je zapustil z lahkomišelnostjo v srečo in

z malomarnostjo v duši, naj mu poda sedaj ono, kar je v svoji prešernosti zapravljal.

Z lahkim srcem in smehom na mlademu obrazu je bil zapustil pred dolgo leti ženo in sina in se ni več vrnil. Niti na misel mu ni prišla v poznejšem času mala razdrapanja domača koča, vrtiček za njo in vsa lepa domača dolina. Dobro ga je bila sprejela tujina in mu je dala več, kakor se mu je dozdela, da bi mu bila dala skromna in nepoznana domovina. In dolgo mu je bila ta tujina mati, vsaj mislil si je, da mu je mati. Dokler ni sedaj spoznal, da mu je bila mačeha, okruta mačeha. In to sedaj, ko so opešale njegove moči, ko so otrpnile njegove roke. Sedaj išče dom in ženo in otroka. Utrujen do smrti in skesan. Sedaj bi rad popravil svoj greh, vrnil se je izgubljeni sin v očetovo hišo. In ne poželi si, da bi ga tamkaj čakalo pitano tele in nova oblačila, samo po enem hrepeni, da bi tamkaj našel še svojega sina in kotichek, kamor bi položil utrujeno glavo. Samo to in samo za toliko časa, da bo popolna njegova pokora.

Počasi, počasi se odlega pot. Izza oblakov je prodrlo solnce in usipalo svoje zlato na umazano blato. Vendar žarek upanja, žarek življenja v tej bridki zapuščenosti, v tej zapuščenosti! Hude so stopinje, huda je bridkost, a najhujše so žalostne misli. Ko bi jih mogel odložiti, bi legel v obcestni jarek, zatisnil oči in zaspal. Pa porodile bi se nove in še žalostnejše v spanju in v sanjah. Zatorej počasi dalje, dalje.

¹ Glej »Mir« št. 49., kjer mora stati »Obisk I.«

gube približno le tri odstotke, ker so Rusi na podlagi Redlove izdaje obstreljevali prazne pozicije. Kakor znano je bil oblegovalec Przemysla general Dimitrijev, za brezuspešno obleganje trdnjave odlikovan z Jurjevim redom II. razreda.

Pred Varšavo.

Berolin, 26. oktobra. »Daily Telegr.« poroča iz Peterburga, da so se vršili najhujši boji le malo milj zahodno od Varšave, kjer so napravili v gozdovih obupne naskoke z bajoneti. Marsikatera vas je bila večkrat od Nemcev zavzeta, pa od Rusov zopet pridobljena. Na različnih krajih so menda imeli Rusi zelo hude izgube. En polk je dobil med bojem trikrat novega poveljnika.

8000 Rusov ujetih.

Uradno se poroča:

Dunaj, 26. oktobra. Opoldne. V bojih pred Ivangorodom smo dosedaj ujeli 8000 Rusov in zaplenili 19 strojnih pušk. Pri Jaroslavu se je moral en ruski polkovnik z 200 vojaki udati.

Pri Zalucze južnozahodno od Sniatyna in pri Pasieniczi južnozahodno od Radworne je bil sovražnik potisnjen nazaj. Položaj je na splošno neizpremenjen.

Namestnik šefa generalnega štaba: Pl. Höfer, g. m.

× × ×

S SRBSKEGA BOJIŠČA.

Srbi ob cesti Mokro-Rogatica poraženi. — Junaštvo naših čet.

Dunaj, 23. oktobra. (Kor. ur.) Uradno razglašajo dne 23. oktobra:

Močne srbske in črnogorske čete, ki so svoječasno vdrle v jugovzhodne obmejne pokrajine v vzhodni Bosni, v katerih ni bilo naših čet in ki so na domače mohamedansko prebivalstvo poslale tudi nebrzdano druhal ropajočih in ubijajočih četašev, smo dne 22. oktobra po tridnevni ljutih bojih porazili na prostoru ob obeh straneh ceste Mokro-Rogatica in jih prisilili, da so se jadrno umaknili.

Podrobnosti tega boja, v katerem so se naše čete bile brez primere bravurozno ter sovražnika opetovano vrgle z bajonetom iz raznih zapored ležečih, utrjenih postojank, si pridržujemo z ozirom na nadaljne, v teku se nahajajoče akcije za prihodnje poročilo. Potiorek, fcm.

× × ×

Z NEMŠKO - RUSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 26. oktobra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan, 26. oktobra dopoldne:

Pri Ivangorodu stoji bitka ugodno. Odločitev še ni padla.

Z NEMŠKO - FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 26. oktobra. Severno od Arasa je silen francoski napad vsled našega ognja obnemogel. Sovražnik je imel močne izgube.

Rotterdam, 26. oktobra. (Kor. ur.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Oostburga: Grmenje topov iz smeri Ostenda vedno bolj narašča. Nemci so imeli Rousseaere včeraj še v posesti.

Verdun.

Berolinska »National-Zeitung« priobčuje z debelimi črkami sledečo vest: Čujemo iz najzanesljivejšega vira, da so bile te dni pripeljane pred Verdun poleg 305 mm avstrijskih motornih baterij tudi nekateri znameniti 42 cm topovi. Bombardiranje Verduna se začne v kratkem in nemški generalni štab upa, da padejo verdunske trdnjave tekom enega tedna.

Hvaležni francoski ranjenci.

Darmstadt, 23. oktobra. (Kor. ur.) V tukajšnji bolnišnici se nahajajoči francoski ranjenci so dali svoji hvaležnosti za izvrstno oskrbo posebnega izraza. Vsakemu nemškemu ranjencu, ki se iz bolnišnice vrača na bojno polje nazaj, so napisali listič, v katerem pozivljajo svoje rojake, da naj skrbijo za nemškega tovariša, ako pride kot ranjenec ali ujetnik v njihove roke, enako dobro, kakor se to godi s Francozi v Darmstadtu.

Angleška torpedovka nasedla.

London, 24. oktobra. (Koresp. urad.) »Times« poročajo: Angleška torpedovka »Dryad« je na severni obali Škotske nasedla na plitvino. Moštvo se je rešilo.

Velikanska ojačenja nemške armade na francoskih bojiščih.

Kakor poročajo berolinski listi, je Nemčija sestavila 13 novih armadnih zborov, ki odidejo v najkrajšem času na francoska bojišča.

× × ×

Dezertacija pri indijskih četah v Egiptu.

Carigrad, 22. oktobra. (Kor. urad.) Neki v treh jezikih izhajajoči list poroča, da je dezertiralo 30 mož indijske armade, ki so se podali k šejhu plemena Senusi. Angleži pa so jih ujeli in obsodili na smrt.

Laška politika.

Rusija se laska Italiji.

Rim, 25. oktobra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« javlja: Ruski veleposlanik Krupenskij je sinoči prišel v vladno palačo, da iz-

roči po nalogu svoje vlade ministrskemu predsedniku neko službeno sporočilo. Besedilo tega obvestila, ki podaja brzojavko, poslano iz Peterburga carskemu veleposlanstvu v Rimu, se glasi točno tako-le:

Ruski car je v želji, da bi dal Italiji dokaz svojih visokih simpatij, izvolil odrediti, da se vsi ujetniki italijanske narodnosti izpuste na svobodo, ako se italijanska vlada obveže, da jih bo ves čas, dokler traja vojna, stražila, da se ne bodo mogli vrniti v avstro-ogrsko armado.

Ministrski predsednik Salandra je odgovoril, da visoko ceni simpatične carjeve intencije, obenem pa je poslanika opozoril na to, da je po našem notranjem državnem pravu vsak Italijan ali inozemec, ki je stopil na naše ozemlje in ki ni zagrešil nobene zločina, svoboden in se ga na noben način ne sme omejevat v njegovi svobodi.

Njemu ni jasno, kako bi naj Italija prevzela in seveda tudi izpolnjevala obvezo, da bi nadzorovala od Rusije ji izročene ujetnike in jim zabranjevala prestopiti italijansko mejo. Za vsak slučaj si je ministrski predsednik Salandra tudi z ozirom na dolžnosti nevtralnosti, ki jo je Italija dolžna varovati, pridržal pravico, da temeljito prouči pravno vprašanje, ki bi lahko nastalo iz tega ter je proučevanje tega vprašanja poveril pristojnim činiteljem.

Italijani v Albaniji.

Rim, 26. oktobra. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča: Vojna ladja »Dondolo« je prispela včeraj v spremstvu torpednega čolna »Climene« v Valono, kjer se nahajate vojni ladji »Agordat« in »Darbo«. Vojna ladja »Dondolo« ima na krovu osebe, ki bo ustanovilo v Valoni sporazumno s krajevnimi oblastmi sanitetno in pomožno akcijo za olajšanje bede epirotskih beguncev.

Italija je ustanovila sanitetne misije že poprej v Skadru in Draču.

Vojna ladja »Calabria«, ki se ji pridruži v kratkem še oklopnica »Etna«, že križari ob obrežju srednje Albanije, da prepreči vtihotapljanje orožja in municije kakor tudi izkrcaje oboroženih oseb. V resnici je že dognano, da se namerava izzvati načrte, ki bi pomenili kršitev sklepov londonske mednarodne konference.

Potne srage tečejo raz čelo, palica se krivi v tresočih roki, prsi sopejo čudno in ne navadno. Vendar je došel na vrh klanca, najvišjega. In odpre se pred njegovimi očmi dolina, lepa in veličastna. Oči se širijo, prsi napolni hrepenenje. Pa kaj je to? Nad dolino se ne spenja več ono modro in jasno nebo, jasno in čisto kakor davna mladost, visoko in oddaljeno kakor sreča mladih dni. Nizko k tlom se tlači kakor megla in krvav je njegov rob. In skozenj sijajo krvavi solnčni žarki in krvavo se vije skozi nje znana, nekdanja bela in bistra reka, krvava kača poleg druge krvave kače, nekdanje solnčne široke ceste. Kakor jate preplašenih kokoši s strtimi perotnicami, s strjeno krvjo obrobjenimi, čepe dolinske hiše pod tužnim hribom, nad njimi jokajočim. In od nikoder nobenega glasu, nobenega življenja. Pač... vzduh pretrese glas zvona, veselje se vrača... pozdravljen zvon iz domačih lin, pozdravljen, kakršni si pel v svetlih božičnih nočeh, ko se je rodilo rešenje in hrepenenje... pozdravljen! Starec poslušal in poslušal, glasu zvona ne pozna več, to ni zvonjenje božične noči, to je zvonjenje, kakršno se glasi samo tedaj, ko umira vesoljni svet...

Ali ni od nikoder rešitve?

Počasi, počasi se odlega pot, a sedaj navzdol, navzdol v dolino solz, v dolino smrti...

Tamle pod rebrijo je starčeva hiša, tja mora kreniti, dobro znana mu je pot. Mimo par sosednih hiš z ozkimi dvorišči in s temnimi vhodi, mimo svetle hiše županove

in mimo župnišča z visokimi okni in lepim obokanim vhodom.

»Pozdravljena sosed Meta.«

Sključena starka pospravlja na prvem dvorišču trske in se začudeno dvigne.

»Kdo si?« vpraša z mrtvaškim glasom.

»Šmonov France.«

»Pred sto leti si hodil tod, pojdi dalje in ne nadleguj ljudi, ki ti niso storili žalega...«

»Pozdravljen, sosed Martin.«

Sosed Martin stoji v nizkih vratih, kad iz pipe in gleda na nebo. Star je kot svet, njegov obraz sam hrastov lubad, njegove roke dvoje gabrovih stoletnih vej.

»Poznam te, Šmonov si. Vrni se in ne hodi dalje. Še za drugačne ljudi ni več prostora, kamoli zate.«

»Pa vendar,« zastoče France.

»Nič vendar. Bili so časi, ko smo pili vino, zdaj je več krvi kot vina. Pojdi dalje...«

Župnik hodi pred župniščem goriindoli. Rumeno listje pada s kostanjev na njegov črni talar in na črni bilet, se vsiplje na njegov brevir. Z zlatom je bil okvirjen včasih brevir in zlat križ je bliščal na njem kakor sam božji solnčni žarek. Pa ga je župnik gotovo zamenjal, zakaj na platnicah je samo še črn križ, porošen s solzami in prežet z vzdihom. Resno in blede je župnikovo lice in velike skrbi so začrtane v gubah njegovega čela. Vsaka guba znači sina, ki se je izgubil iz njegove doline, ki je nesel sovražniku nasproti svoje življenje za v srcu ljubljeno domovino

S sklonjenim hrbtom stopi starec pred župnika in vpogne koleno.

»Šmonov France sem, gospod župnik. Skesan in utrujen se vračam v domovino. Kaj je z mojim sinom?«

Župnik ga dvigne in pelje v hišo. Tam ga posadi za mizo, z belim prtom pogrnjeno. Predenj postavi kruha in soli in steklenico vina.

»Okrepčaj se in odpočij, dolga je bila tvoja pot.«

France prigrizne in pije.

»Vsi so me podili odtod, gospod župnik.«

»Ne podim te jaz. Zato, ker ne veš, kaj te je prineslo še enkrat v te kraje. Ne strah pred vojsko, tudi ne strah pred tujcem. Prinesla sta te hrepenenje in ljubezen. Zato ti je odpuščeno, pojdi v miru.«

Starec vstane. Na vratih se obrne in vpraša še enkrat:

»Kaj je z mojim sinom, gospod župnik?«

Župnik skloni glavo.

»Vidiš te gube na mojem čelu? Za vsakega, ki je šel od nas, je ena, a za tvojega sina sta dve. Storil je svojo dolžnost, zato ne bodi žalosten.«

Ko je stopil starec mimo odprtega župnikovega okna, se mu je zdelo, kakor bi župnik govoril sam s seboj. Postal je in posluhnil.

Kakor iz groba se je glasilo od tam notri:

»Storil je svojo dolžnost, a nas je vsak dan manj, vedno manj. Bog reši domovino!«

Dogodki iz vojne.

GENERAL BOROEVICH O VOJSKI.

Dva Rusa proti enemu Avstrijcu.

Nek dunajski časnikar je v družbi več drugih tovarišev obiskal generala Borojeviča. Soba, v kateri vrši general svoja dela, je zelo priprosta; ravno tako tudi vsi drugi prostori, katere rabi general. Časnikarje je sprejel general zelo pristržno. Rekel je med drugim: »Znano mi je, da javnost ni povsem zadovoljna, ker se bitke ne razvijajo vedno tako, kakor bi si občinstvo želelo. Pomislimo samo: Bitka pri Rossbachu je trajala samo pol ure, pri mestu Gravelotte samo pol dneva, pri Sedanu en dan. Vsaka teh bitk se je za one, ki so bili poraženi, pokazala kot naravnost uničevalno. Jaz sem se boril pri Tomaševu 7 dni in pri Lvovu 5 dni, preden se je vojni položaj spremenil. Na Francoskem pa traja bitka že več tednov, ne da bi se že odločila bojna sreča na to ali drugo stran. Obleganje trdnjave Sebastopol je trajalo 6 mesecev, med tem ko se sedaj najmočnejše trdnjave užugajo že v dveh do osmih dneh.

Vojna je v sedanji dobi popolnoma drugačna kot nekdanj. Odkrito povem, ako bi Rusi imeli našo infanterijo, bili bi sedaj že lahko na Dunaju. Ako pa bi mi imeli tako močno artiljerijo kakor je ruska, bi stala sedaj naša armada že pri ruski trdnjavi Kiew. Sredstva in pripomočki, ki se rabijo v vojski, so postali drugačni, a ljudje so ostali isti. Le na živce današnjih vojakov se stavijo v sedanjih bitkah hujše zahteve. Gospodje, vi ste gotovo videli, kako izborna vojaštvo imamo Avstrijci. A proti našemu vrlemu moštvu ima Rusija armado, ki je glede števila v primeri z našo močjo naravnost ogromna. V začetku vojske je stal en Avstrijec proti trem Rusom, sedaj pa ima na bojišču naš vojak le dva Rusa proti sebi. — Prišlo pa bo še tako daleč, da bo število naše armade na bojišču enako s številom Rusov. Šele tedaj bo prišla končna, uničujoča odločitev za Ruse. Prepričan sem, da bo končna zmaga našega orožja sijajna. Do tedaj pa je za javnost najbolje, da ima potrpežljivost. Ali bo bitka trajala 4 tedne ali 4 mesece, tega ne more noben človek naprej vedeti.

Tako sodi general, pod katerega poveljstvom se nahaja tudi naš tretji armadni zbor.

KAJ PRIPOVEDUJE HINDENBURG.

Znani pisatelj Viktor Hahn priobčuje v nemških časopisih naslednji dopis z dne 15. oktobra:

Deležem sem bil sreče, da si tega moža od blizu pogledam.

V avtomobilu znanega berlinskega zdravnika smo izza zadnje ograje iz bodeče žice pri krakovski trdnjavi dospeli v ono Poljsko, za katere osvobodjenje iz stoletnega barbarstva se bori avstro-ogrsko vojaštvo. Sneg in dež bijeta na avtomobilova okna, po pustinji brije vzhodnik. Zdi se, kakor bi bili na bojišču. Na to nas spominja tudi crknjeni konj ob cesti. Morje blata se zgrinja okrog avtomobila, kakor bi ga hotelo požreti. Trije avtomobili so zaostali. Tu in tam smo videli vojake, kako z mrzlično naglico zasipavajo jame ob cesti, ne da bi se menili za strašni snežni metež. Videli smo kolone ujetnikov mnogih med njimi so

bili apatični in podivjani, drugi zopet so dobro izgledali.

»Kdo izmed vas zna nemški?« jih vprašam.

Eden se oglasi.

»Kaj ste v civilu?«

»Gledališki igravec!«

»Kje?«

»Na dvornem gledališču v Petrogradu!«

»Kakšno razporeditev je v ruski vojski?«

Prej je bilo dobro; sedaj se je poslabšalo. Kar se mene tiče, bi pa najraje kar umrl.

»Zakaj? Saj se vam ne bo nič zgodilo.«

»Ujetnik je izpostavljen zasmehu. Sedaj tu med Nemci, kasneje pa doma še vse huje.«

Kolona avtomobilov krene dalje.

Potem smo zopet srečali ujetniške transporte. Tisoče in tisoče. Za njimi vozovi z ranjenci. Hrabri vojaki nam navdušeno kličejo in se zahvaljujejo za naše pozdrave. Židje: starci, mladeniči, odrasli moški, ženske, otroci. Zopet kmečki voz. Avtomobili z darovi. Potem zopet ranjenci in ujetniki. To je vojna posetnica.

Končno smo dospeli v »Hindenburgov«, to je v njegov glavni stan.

Ob 4. in pol me je generalajtnant spremljal k vrhovnemu poveljniku vzhodne armade, generaloberstu pl. Hindenburgu.

Veselili smo se, da smo našli tega moža v najboljšem razporeditvi.

»Meni se izvrstno godi!« se nasmeje pl. Hindenburg. »Včeraj so naše čete pred Varšavo zopet potolkle nekaj ruskih armadnih zborov tako temeljito, da je bilo pravo veselje.«

Pl. Hindenburg je pripovedoval dalje živahno, veselo, radostno. Od tega se sme v današnjem času priobčiti le nekaj. Razložil nam je svojo taktiko, potem avstrijsko in končno rusko. Obširno nam je opisal, kako je bilo v Vzhodni Pruski, ko ga je cesarjeva milost poklicala, in kaj se je zgodilo pri Tannenbergu in mazurskih jezerih.

Slavil je Avstrijce, ki da so vztrajni, hrabri, žilavi. Ravnokar so bili med Sanom in Vislo pognali Ruse v vodo.

Rusko topništvo dobro strelja, seveda strašno razmetava municijo. Pehota ni ravno slaba; ljudje stoje streljajo in nimajo živcev. Ruska konjenica ni za nič.

»Pa Varšava?« ga vprašam.

»Naše čete stoje, kakor sem rekel, pred Varšavo; zadnji boji so se vršili pred Varšavo. Obleganje se še ni začelo. Osvojitev Varšave ne bo delala posebnih težav. Utrdbe so zastarele in so jih hoteli že podreti, če se ne motim.«

Prava slast je biti na čelu taki vojski. Od generala do zadnjega moža je vse polno zaupanja.

Iz seznamka izgub št. 24.

Objavljen 12. oktobra.

Moštvo pp. št. 7:

(Dalje.)

Mahorič Avg., inf., r.; Maier Albert, inf., r.; Maier Jožef, rez. inf., r.; Maier Tomaž, rez. inf., r.; Mailänder Hugon, rez. inf., mrtev; Malle Jožef, rez. inf., r.; Mandl Ivan, rez. poddes., r.; Mandrič Franc, rez. inf., r.; Maraspin Jožef, nad. rez., r.; Marcetta Ivan, nad. rez., r.; Markus Jurij, inf., r.; Mačnik Jožef, poddes., r.; Mautz Miha, poddes., mrtev; Mesner Jernej, inf., mrtev; Mikula Anton., inf. r.; Mikula Kristijan, inf., r.; Mikula Pavel, rez. inf., r.; Mitteranegger Franc, rez. inf., r.; Mitteregger Friderik, korp., r.; Mittermann Alojzij, četov., mrtev; Mitton Pietro, nad. rez., r.; Modritz Boltažar, četov., r.; Mondre Jernej, rez. inf., mrtev; Moratto Ivan, nad. rez., r.; Moser Albin, četov., r.; Moser Peter, rez. poddeset., r.; Möblacher Franc, inf., r.; Möblacher Rudolf, četov., r.; Müller Herman, nad. rez., mrtev; Nagele, inf., r.; Nagele Albert, poddes., r.; Novak Alojzij, četov., r.; Oberrupitsch Štefan, rez. podd., r.; Obersteiner Jožef, podd., r.; Oberwandling Jurij, korp., mrtev; Oberwinkler Franc, inf., r.; Ogris, inf., r.; Olip Jožef, rez. inf., r.; Olzinger Maks, rez. inf., r.; Orasch Franc., inf., mrtev; Ortner Franc, poddes., mrtev; Osprian Feliks, komp. trob., mrtev; Pack Peter, inf., r.; Pangos Kornelij, rez. inf., r.; Pecher Viktor, rez. inf., r.; Pellech

Valentin, enol. prostov., korp., r.; Perne Ernest, inf., r.; Pernes Anton, nad. rez., mrtev; Peterlin, inf., r.; Peterlin Jakob, rez. inf., mrtev; Petzolt Jožef, poddes., r.; Filipič, inf., r.; Pichler Anton, rez. inf., r.; Pichler Jožef, inf., r.; Pirchegger Jan., nad. rez., mrtev; Pirker Jožef, rez. korp., r.; Piron Janez, korp., r.; Pirovc Janez, inf., mrtev; Pircl Maks, inf., r.; Pristan Janez, nad. rez., r.; Pleschitzger Lenart, inf., mrtev; Pnesnig Alojzij, inf., mrtev; Poček Jožef, inf., r.; Pogačnik Šimen, inf., mrtev; Polisk Henrik, poddes., r.; Pollaco Ivan, poddes., r.; Pontilli Peter, rez. inf., r.; Potočnik Miha, inf., r.; Primus Janez, rez. inf., r.; Prohardt Peter, korp., r.; Pšeničnik, inf., mrtev; Pucher Jož., nad. rez., r.; Pucher, inf., r.; Raffalt Alojzij, četov., r.; Ragošnik Julij, inf., r.; Rainer Franc, rez. korp., r.; Rainer Gabrijel, rez. inf., r.; Ranacher Gottfried, rez. inf., r.; Ranzoni Pavel, rez. inf., mrtev; Rac Vinko, rez. inf., mrtev; Ravš Ignac, nad. rez., r.; Rauter, inf., r.; Reicher Boštjan, inf., r.; Ritscher Franc, inf., r.; Rozin Janez, podd., r.; Rubländer, četov., r.; Ruhl Janez, inf., r.; Rup Franc, inf., r.; Sabonka Gustav, nad. rez., r.; Salcher Janez, rez. poddes., mrtev; Samitsch Herman, inf., r.; Saverchnigg Rok, inf., r.; Schachner Walter, korp., r.; Šašl Jakob, rez. inf., r.; Scheiflinger Leopold, podd., r.; Šelander Vinko, inf., r.; Scherian, četov., r.; Schmidl Janez, nad. rez., r.; Schnabl Florijan, inf., mrtev; Schnetz Janez, r. nared., r.; Šoba Rudolf, inf., r.; Schober Franc, inf., r.; Schobi Peter, inf., r.; Schönet Franc, inf., r.; Schönherr Karel, poddes., r.; Schreiner Otmar, nad. rez., r.; Šušek Gabrijel, inf., r.; Šušnik, poddes., r.; Schüttenkopf Bošt., rez. inf., r.; Schützhofer Janez, rez. inf., r.; Schützenhofer Henrik, četov., r.; Schwarz Anton, rez. inf., mrtev; Seebacher Danijel, inf., r.; Seebacher Janez, korp., r.; Sciovitz, inf., r.; Selionet Janez, inf., r.; Sereinig Matija, rez. inf., mrtev; Sereinig Janez, korp., r.; Serno Dolfe, podd., r.; Sima Janez, rez. inf., mrtev; Sima Miha, rez. inf., mrtev; Slatonya Rafko, nad. rez., r.; Sosič Anton, inf., r.; Sperl Anton, nad. rez., r.; Stampfer Matija, podd., r.; Stampfer Matija, mrtev; Stanic Andrej, rez. inf., r.; Starchl Maks, inf., r.; Stary Ferdinand, inf., mrtev; Steiner Jakob, inf., mrtev; Steiner Janez, četov., r.; Steiner Karel, inf., r.; Steiner Konrad, poddes., r.; Steiner Miha, inf., mrtev; Steinweis Jakob, inf., r.; Stocovac, inf., r.; Štraus Janez, rez. inf., r.; Štraus Peter, rez. inf., mrtev; Štupnik Andrej, nad. rez., mrtev; Sumperac Janez, inf., r.; Supan Jožef, inf., r.; Szabadosz Anton, enol. prostov. medic., r.; Tomaž Jožef, inf., r.; Tavšič Matija, poddes., r.; Tellian Andrej, rez. inf., r.; Teschmann Anton, rez. inf., mrtev; Tezoni Miha, inf., r.; Thonhauser Janez, inf., r.; Thonhauser Bošt., inf., r.; Töffel Franc, rez. inf., r.; Tomaž Pankracij, inf., r.; Tomenik Friderik, inf., r.; Tribuč, četov., mrtev; Trojer Peter, rez. inf., r.; Čemernjak Šimen, rez. inf., r.; Černik Miha, poddes., mrtev; Čertov Janez, inf., r.; Črišenik Jernej, rez. inf., r.; Uderman Jožef, inf., r.; Umschaden Fr., rez. inf., r.; Veblé Jožef, korp., r.; Velik Jožef, inf., r.; Verwega Karel, poddes., r.; Volant Janez, inf., r.; Waich Janez, inf., r.; Vakoni Albin, četov., r.; Walcher Gabrijel, inf., mrtev; Walcher Robert, četov., r.; Waldner Jurij, rez. korp., r.; Valušnik Janez, rez. inf., r.; Valušnik Jožef, poddes., r.; Waltl Krist., inf., r.; Wandler Friderik, rez. inf., r.; Wasserfaller Jurij, poddes., r.; Weikhard Herman, enol. prostov., korp., r.; Weibzieler Matija, inf., r.; Weinberger Janez, inf., r.; Weresch Franc, inf., r.; Verginc Janez, tambor, r.; Wiedergut Kristijan, četov., r.; Wiederschwinger Jož., rez. korp., r.; Wiesenbauer Andrej, korp., r.; Wieser Anton, rez. inf., r.; Wieser Franc, nad. rez., mrtev; Wieser Janez, rez. inf., r.; Wiesflecker, inf., r.; Winkler, korp., r.; Winkler Friderik, inf., r.; Winkler Tomaž, inf., r.; Witschnig Aleš, četov., r.; Vogrič Karel, nad. rez., mrtev; Vošic Alojzij, inf., r.; Wießnig Šimen, rez. inf., mrtev; Wucherer Viktor, inf., r.; Wurnitzer Henrik, inf., r.; Würzer Eric, rez. korp., r.; Würger Dominik, nad. rez., r.; Vulčnik, inf., r.; Vulc Luka, inf., r.; Vulc Luka, rez. inf., r.; Vulc Ludovik, nad. rez., r.; Zablatnik Filip, rez. inf., mrtev; Zapfenberger Janez, inf., mrtev; Zechner Janez, rez. inf., r.; Zmölzig Janez,

četov., r.; Žužič Janez, inf., r.; Zwernig Janez, korp., mrtev.

Sarajevski umor pred sodiščem.

Pri zaslišanju prič več prič izpove, da je Čabrinović večkrat pravil, kako poceni se živi v Srbiji, da brde srbsko vojaštvo v Bosno in pa, da so v Srbiji ljudje navdušeni za vojno v Bosni.

Čabrinović vse to potrdi in pripomni, da se v Srbiji smatra Bosno za svojo deželo.

Trifko Kristanović izpove, da ga je stotnik Tankosić sprejel za četaša. 140 četašev so učili, kako je treba polagati mine, razstreljevati predore in druge železniške priprave. Vse to je nadzoroval general Janković. Po aneksiji Bosne so jim bombe odvzeli in jih odpustili. V Srbiji je slišal samo sovražno govoriti proti Avstriji. Proti Avstro-Ogrski so bile vse priprave za vojno dovršene.

Prečitajo se odlomki takozvane »črne knjige« o avstro-ogrski armadi. Iz teh sledi: Bosna in Hercegovina sta bili vedno srbski deželi. Od okupacije sem se srbski narod muči na vse mogoče načine. Ker Evropa ni hotela pomagati Srbiji, je sklenil srbski narod, da se sam oprosti avstro-ogrskega jarma. Treba je, da vsi Srbi spoznajo odnose v avstro-ogrski armadi. Ker so vsi Slovani nezadovoljni, bi se dali avstro-ogrski slovanski vojaki lahko zapeljati k izdajstvu. V neki belgrajski brošuri iz leta 1912. se povečuje o združenju Bosne s Srbijo. V nji je tudi govora o atentatu Bogdana Cerajića na prejšnjega deželnega šefa. Tudi se v tej brošuri ščuva in vspodbuja v posnemanje srbska mladina.

Tu vsklikne obtoženec Prinčip: Živio Cerajić! Senat mu podeli radi tega vsklika ukor. Sicer se pa obtoženci Prinčip, Čabrinović in Grabec ponašajo izzivalno.

Grabec predlaga, da se zaslišijo še druge priče in zatrja, da če ne zaslišijo teh, bo on prevaral senat. Saj se mu ne more zgoditi več, nego da ga obsodijo v dvajsetletno ječo.

Prečitani so tudi še več drugih brošur in društvenih pravil, iz katerih je razvidno, da je bilo delovanje srbskih društev naperjeno na odcepitev jugoslovanskih dežel od monarhije. Člani dotičnih društev so se shajali v Belgradu, kjer so vodili vso akcijo vojaški in državni srbski funkcionarji.

Po dokončani dokazilni razpravi je govoril državni pravdnik. Podal je pregled glavne razprave. Razprava je dokazala, da je Srbija, spodbujana od Rusije, vedno nastopala proti Avstriji. Pod krinko jugoslovanskega edinstva je v pokrajinah, kjer prebivajo južni Slovani, v prvi vrsti v Bosni in Hercegovini, delala nato, da se te pokrajine združijo s Srbijo. Z morilci sta večkrat vstopila v dotiko tudi sam vojni minister in celó srbski prestolonaslednik proti vodilnim državnikom monarhije in proti umorjenemu prestolonasledniku.

Po izpovedbi obtožencev je bil umorjen prestolonaslednik namenom srbskih vladnih krogov napoti. Srbska vlada je preskrbela zarotnike z denarjem in orožjem.

Državni pravdnik predlaga kazen, kakor je omenjena v obtožnici.

Prinčipov zagovornik je izvajal, da je Prinčip le žrtev zločincev v Belgradu. Po naziranju zagovornika je izvršil Prinčip le zločin umora. Tudi tedaj še ni bil 20 let star.

Enako so govorili tudi drugi zagovorniki.

Po govorih zagovornikov in državnega pravdnika je izjavil obtoženec Čabrinović, da kljub temu, da se Prinčip skuša delati junaka, vsi obtoženci obžalujejo svoje dejanje. Obtoženci niso vedeli, da ima prestolonaslednik otroke, in zato prosijo, naj se jim sporoči, da obžalujejo svoje dejanje in da naj jim odpuste. Pravi, da obtoženci niso zločinci; žrtvovali da so se za stvar, ki so jo smatrali za dobro.

Prinčip je izjavil, da je v njegovem srcu nastala ideja atentata, vsled česar ga je izvršil. On se ne bo zagovarjal.

Glavna razprava je bila zaključena. Razsodba se proglasi v sredo 28. septembra.

Ranjenci in bolniki v Celovcu.

V »Marijanišču« je 168 ranjenih in bolnih vojakov, vsi od tujih polkov razen treh: Nar. rez. Emil Robin, pp. 7., rez. inf. Valentin Weißnegger, pp. 7. in inf. Franc Gril od vojnopoštno-brzojavnega oddelka.

V »Waisenhauskosarni« so med drugimi: Častniški sluga Jožef Vrtnjak, p. t. p. 8., 2.; inf. Bleiweis Jožef, dpp. 4., 3.; praporščak Rauter Miha, pp. 17., 4.; kadet Örtl Jožef, pp. 17., 10.; lovec Hauptman Jožef, p. l. b., 8., 2.

Ranjenci in bolni vojaki imajo pravico do plače.

Ker se je ponekod zgodilo, da ranjeni, oziroma bolni vojaki, ki so bili poslani na dopust, niso dobili niti vojaške plače niti bolniškega prispevka, prinašamo poročilo polvladnega dunajskega lista »Fremdenblatt« o plačah ranjencev in bolnih vojakov:

»V službo poklicani domobranci imajo po vojaški stopnji pravico do plače, kakor sledi: narednik (Feldwebel) 70 vin., četovodja (Zugsführer) 45 vin., desetenik (Korporal) 30 vin., poddesetenik (Gefreiter) 20 vin. in prostak 16 vin. na dan.

Pri nastopu službe dobi vsak domobranec denar za najpotrebnejše stvari, in sicer jezdec 7 K, ostali 6 K. Moštvo, ki je določeno za službo na bojnem polju, dobi razentega od prvega mobilizacijskega dne delno dnevno doklado 10 vin. — Za dobo službe v armadi na bojnem polju pa ima dobiti vsak domobranec brez razlike šarže polnodnevno doklado 20 vin., računjeno od dne, ko je prišel na vojno ozemlje. Kdor dobiva polno doklado nima pravice do delne doklade. Plača in doklade se izplačujejo deset dni vnaprej, vselej 1., 11. in 21. dne vsakega meseca.

Ranjeni, ozir. bolni vojaki, ki so sprejeti v bolnišnice na bojnem polju, dobivajo tudi naprej vojaško plačo in doklade. Če pa je bolni vojak v oskrbi stabilnih (garnizijskih) bolnišnic ima pravico do brezplačne oskrbe, hrane in do plače bolnih vojakov: narednik 20 vin., četovodja 15 vin., desetenik 10 vin., poddesetenik ali prostak pa po 6 vin. na dan. Če pa je bolni (ranjeni) vojak bil poslan na dopust k sorodnikom, da se tam privatno v domači oskrbi leči, ima dobivati mesto vseh ostalih prispevkov 2 K na dan, in sicer za 28 dni vnaprej. Če pa ima daljši dopust, se mu izplača naknadno od dopolnilnega zboru, kjer se mora tudi za dovoljenje zglasiti.

Dnevne novice in dopisi.

Dr. Janko Kotnik, rez. poročnik pri bosensko-herceg. pešpolku št. 4., ki je v ruskem ujetništvu, je v uradnem seznamu izgub št. 28 naveden kot ranjenec.

V ruskem ujetništvu je rezervni poročnik Ludovik Zagoričnik od 4. domobranskega polka. Dne 10. septembra je junško kril umikanje naše armade in bil pri tem od Rusov ujet. Sedaj je dobila njegova soproga v Celju od njega dopisnico, datirano z dne 19. septembra, v kateri ji poroča, da je v ruskem ujetništvu. Celovski občinski svetnik Rajmund Klein, rez. četovodja domobr. pešpolka št. 4., je sporočil svoji ženi, da se nahaja ranjen v rezervni bolnišnici v Moskvi, da lepo ravnajo z njim in je dobro oskrbljen.

Dr. Gosak ni padel. »Slov. Narod« poroča: Dr. Gosak je živ in zdrav! Danes je dobila ga, Rakova od svojega moža z južnega bojišča pismo, datirano z dne 17. oktobra, v katerem piše doslovno: »**Dr. Gosak ni padel in tudi ni ranjen, so ga zamenjali.**« — Z zadoščenjem beležimo to radostno vest in izrekamo nado, da se bo dr. Gosak, ki je bil že proglašen za mrtvega, ne samo zdrav vrnil z bojišča, ampak da bo živel še mnoga leta. — Dr. Antona Gosaka so najbrž zamenjali z inf. Antonom Gosakom, ki se nahaja v seznamu ranjencev, izdanem 16. oktobra. Pa tudi ta je naveden kot ranjenec in ni mrtev!

Uršelski sejm v Celovcu. Na uršelski sejm dne 26. oktobra. je bilo pripeljanih 400 konjev, kakovost dobra, cene visoke, kupcev malo. Volov je bilo prignanih 200, krav

240, telic 26, telet 20, ovc 7, koze 3. Kakovost dobra, cene visoke, kupčija slaba. Svinj je bilo pripeljanih 560, cena zmerna, kupčija slaba.

Užitninski davek za celovško okolico. Dne 21. oktobra so se sešli v hotelu Grömmmer v Celovcu obrtniki iz celovške okolice, ki morajo plačevati užitninski davek na vino in meso, da se pobotajo za l. 1915. Izjavili so, da se za razpisanih 23.000 K ne morejo pobotati, češ da je ta znesek vsled splošno slabih trgovskih razmer v sedanjem času previsok. Sklenili so, da ponudijo erarju pavšale 20.000 K.

Imenovanje v sodni službi. Državni pravdnik dr. Franc Thuile v Celovcu je imenovan za deželnega sodnega svetnika.

Izpred domobranskega sodišča v Gradcu. Iz preiskovalnega zapora je bil izpuščen brez vsake obravnave g. župnik Štefan Sakelšek iz Št. Lipša pri Soneku.

Promet v Celovcu. Na uršelski sejm dne 26. oktobra je došlo po železnici v Celovec 7000 oseb, med temi tudi za črnovojniško službo potrjeni fantje.

Spominjajte se »Rdečega križa!«

Domobranci zadnjega letnika in njih vojaška služba v letu 1915. »Katoliško društvo čeških kmetov na Moravskem, v Šleziji in na Spodnjem Avstrijskem« se je zavzelo za domobrance zadnjega letnika, katerega vojaška obveznost se konča z 31. decembrom leta 1914 in je poslalo c. kr. ministrstvu deželne brambe in na c. kr. namestnika spomenico, da bi bil letnik 1872. oproščen po zak. z dne 6. julija 1886. aktivne vojaške službe in bi se postopalo z njim po zak. z dne 26. dec. 1912.

Pametna odredba. Ker se vedno raznašajo razburljive novice brez vsake podlage, je predstojništvo neke češke občine v okolici Ostrave (Moravsko) odredilo, da naj vsak, kdor vidi skupaj tri ženske, iste takoj razžene, da ne bi tako širile novic, ki vzbujajo v resnici strah in grozo.

Vojaško poveljništvo zoper prosjačenja vojakov. Vojaško poveljništvo je moralo v interesu ugleda armade, kakor v splošnem interesu, zlasti pa v interesu vojaštvu prijaznega prebivalstva, izdati odredbe, ki zabranjujejo, da moštvo ne izvablja denarnih darov vojaštvu naklonjenemu in usmiljenemu občinstvu, na cestah in v gostilnah s tem, da pripoveduje vojne dogodke in slika težave, ki jih je prestalo. Navadno so alkoholiki, ki skušajo s svojim pripovedovanjem vzbuditi usmiljenje, da bi zopet dobili dovolj sredstev za nadaljno nakupovanje alkoholnih pijač. Ker ni izključeno, da so si znali nepošteni elementi, ki niso vojaki na kak prepovedan način oskrbeti uniforme (kar je z ozirom nato, da je mnogo moštva v privatni oskrbi, lahko mogoče), se lahko sumi, da tiste postave, ki naravnost nabirajo in prosjačijo, sploh niso vojaki. Vrh tega se pripominja, da je za moštvo, ki je v bolnišnicah ali v privatni oskrbi, dovolj oskrbljeno in da moštvo ni treba prosjačiti denarnih podpor. Vojaki, ki so v privatni oskrbi, dobijo za vsak dan prispevek 2 K. Nadalje je tudi z moralčnega in disciplinarnega stališča čisto nedopustno, da se trpi vojake postopati okoli in beračiti, ki so mnogokrat tudi primerno alkoholizirani, in se je zavolj tega odredilo, da se morajo ljudje, ki so krivi takega pregreška, brezpogojno in brezobzirno aretirati. — Mattanovich, m. p. gen. major.

Spominjajte se z darovi ranjencev!

Črnovojniki. Dne 26. oktobra je došlo v Celovec 3760 za črnovojniško službo potrjenih fantov. V izvežbanje jih bodo nastanili v Celovcu, celovški okolici, Št. Rupertu, Kri-vi Vrbi, Borovljah itd.

Iz pisem naših junakov! Vrl član »Slov. delavskega društva v Celovcu«, piše iz bolnice v Diósgyöri na Ogrskem med drugim sledeče: »Dragi gospod J.! Moja najiskrenejša hvala za Vaše ljubko pismo in spomine, kar me je tukaj tako daleč od ljubljene domovine zelo razveselilo. Upam, da do Božiča vsaj toliko ozdravim, da bodem mogel iti na dopust. Oglasil se bodem tudi v Celovcu ter Vam bodem že ustmeno razložil svoje prav zanimive doživljaje iz vojne in tepeža z Rusi. Ponosen sem, da služim pri našem tako hrabrem 17. pešpolku. V tej bol-

nišnici nas je pet Slovencev od različnih polkov; eden je brez noge, drugi ima pet krogelj v eni roki, jaz sem ranjen v levo nogo in imam tudi kost zlomljeno od šrapela. Celi se zelo počasi, pa upam da z božjo pomočjo vendar toliko okrevam, da bom mogel hoditi; čas poteka neizrečeno počasi itd. Srčne pozdrave Vam in vsem našim, vdani J. P.« Tako pišejo naši junaški »Janezi«. Bog daj, da pač vsi ranjenci prav kmalu okrevajo!

Fran Bohuslav živi! O bivšem, priljubljenem igralcu ljubljanskega gledališča Franu Bohuslavu se je raznesla vest, da je mrtev. »Slovenskemu Narodu« gđc. Ana Wintrova pa piše v pismu z dne 21. t. m. iz Prage sledeče: »Pišem Vam v imenu našega veselega, dobrega Bohuslava. Ko bi ga danes videli kakšen je! Stala sem v bolniški sobi, gledala eno lice za drugim, a ga nisem spoznala. Starček z brado, z zateklim obrazom, to naj bi bil naš elegantni, sveži Bohuslav! In kar je najbolj grozno: te roke — roke slepca! Že ves mesec je okrog njega noč. Meni se zdi to najgroznejše. Bila sem priča, ko so prišli k njemu gospodje in jokalji. A revež ima še humor, dasi vpliva njegov smeh tako kot ponos, ki odklanja pomilovanje. Od 13. sept. do 25. sept. je stal v boju, tudi v boju na nož. 25. sept. mu je krogla vdrla v glavo pod desnim sencem in zletela skozi levo oko ven. Levo oko so mu baje že vzeli, a ne vem; zdi se mi, da on sam ne ve tega. Odpeljali so ga v Segedin, kjer je dolgo ležal v nezavesti. Tam so ga posečali — madjarski igralci. Njegov god so oslavili, in ko se je odpeljal v domovino, so mu prinesli polno cvetja. Ko se je zvedelo v Pragi o njegovi usodi, so češki igralci z dr. Švando (zadnjim njegovim ravnateljem) na čelu poslali ponj igralca g. Novoleja, ki ga je pripeljal v Prago. Po zaslugi madjarskih igralcev, ki so pri svojih znancih agitirali zanj, mu je bilo dovoljeno odpeljati se. Zdaj pa je na Češkem naš Bohuslav ena najpopularnejših oseb: polno praške publike ga poseča in vse vprašuje po njem. Cvetja ima, daryl in vsega. Revež pa vedno ponavlja: »Toliko ljubezni! Toliko ljubezni!« — iz ubogega slepega očesa se mu vlije solza. Neskončno tragičen pogled. Gospod de Martini s Hradčan mu je preskrbel specialista očesnih bolezni, vseučil. docenta dr. Löscherja, ki ga obiskuje. Upa, da mu reši vsaj desno oko, da desni očesni živec ni popolnoma mrtev, nego le otrpel. Roentgenovali bodo to oko, a trajalo bo dolgo. Desno lice ima čisto mrtvo in ne čuti nič. Kar se pa tiče njegove bodočnosti so se res lepo obnesli Čehi. Iz Plzni in iz Brna so prišle izjave, da bodo skrbeli zanj, če se mu ne obrne na bolje. A kaj vse to pomaga! Vesel je bil, da so se baje tudi v Ljubljani zanimali za njegovo usodo. Tudi g. Šimáček (član slovenske drame) je bil ranjen, a le na roki. Zdaj je v Pragi.« — Prijavljamo to pismo, ki je došlo dnaes dodatno k našim noticam po čeških listih. Videti je, da so prve vesti o smrtnih žrtvah in ranjencih zelo nezanesljive — hvala Bogu. Pripominjamo, da so o Bohuslavovi smrti poročali vsi češki listi, med njimi tudi praška »Narodni Politika« in plzenska »Nova Doba«. To vest je češkim listom sporočil basist plzenskega gledališča Čihak, ki se nahaja kot sanitetni vojak na južnem bojišču.

Najnovejša poročila.

NOVA GRUPACIJA AVSTRIJSKO-NEMŠKIH ČET NA RUSKO-POLJSKEM. — BOJI V GALICIJI.

Rusi so na Rusko-Poljskem spravili skupaj ogromne sile vojaštva. Pritegnili so v boj sibirsk, kavkaške in turkestanke armadne zbornice. Poleg tega so došli v bojno črto tudi rekruti letnika 1914, ki so bili vpoklicani že julija meseca, 700.000 mož po številu. S to velikansko silo so Rusi nanovo prekoračili Vislo pri Novogeorgijevsku, Varšavi in Ivangorodu z namenom, da bi obšli avstrijsko-nemške čete. Naše in severne čete so se borile z izredno hrabrostjo proti ruski premoči, kljub temu je pa pretela nevarnost, da bi jim prišle ogromne ruske sile v bok ali celo za hrbet. Če bi se Rusom to posrečilo, bi skoro gotovo padla na Poljskem odločitev v rusko korist. Zato so se avstrijsko-

nemške čete previdno umaknile in se bodo sedaj nanovo grupirale.

Da to ni poraz avstrijske armade, ampak samo strateška poteza, ki jo je bilo treba napraviti v očigled velikanske ruske premoči, dokazuje celo oficijelno poročilo ruskega generalnega štaba, ki se glasi: »Dne 23. in 24. oktobra je ruska armada večkrat premagala nemške prednje straže, ko je zavzela postojanke ob rekah Rawka, Skiermiewka in Rylka. Mesta Lowicz, Skierniewice in Rawa so bila osvojena po ljutih bajonetnih napadih. Avstrijci, ki so se skupno z Nemci umikali po cesti proti Radomu, so med tem dobili ojačenja. Sedaj izkoriščajo gozdno in hribovito ozemlje ter se trdovratno branijo proti našim napadom. Boji na tem kraju so dobili znaten obseg. Ujeli smo veliko število vojakov in zaplenili nekaj strojnih pušk in topov. Na bregu reke San in južno od Przemysla se siloviti boji nadaljujejo.«

Včeraj dopoldne nam došli poročili iz nemškega glavnega stana in od namestnika načelnika avstrijskega generalnega štaba generalnega majorja pl. Höferja sta enako se glaseči:

Na Poljskem so se morale nemške in avstrijske čete pred novimi ruskimi močmi, ki so prodirale od Ivangoroda, Varšave in Novo Georgiewska, umakniti, ko so do tedaj vse ruske napade uspešno odbile. Rusi za enkrat niso sledili. Umikanje od sovražnika se je izvršilo brez težav. Naše čete se bodo položaju primerno na novo grupirale.

Na severnovzhodnem bojišču ni bistvenih izprememb.

Dunaj, 28. oktobra. (Uradno.) V Galiciji se tudi včeraj ni nič bistvenega zgodilo. Na mnogih delih fronte sta se oba nasprotnika zakopala. Naši težki topovi so uničili več sovražnih baterij in opirališč.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

NAŠI USPEHI PROTI SRBOM.

Dunaj, 28. oktobra. (Uradno.) Dne 27. oktobra smo priborili v Srbiji nove uspehe. Naše čete so z naskokom po hrabrem nasprotnikovem odporu priborile Ravanjo in močno utrjeno sovražno postojanko na cesti pri Crna Bara v Mačvi. Pri tem smo osvojili 4 topove, 8 strojnih pušk, ujeli 5 srbskih častnikov in 500 mož ter zaplenili mnogo vojnega materiala.

Potiorek, fcm.

LJUTI BOJI NA FRANCOSKO-BELGIJSKI MEJI SE NEPRESTANO NADALJUJEJO. — 16 ANGLEŠKIH VOJNIH LADIJ PROTI NEMŠKEMU DESNEMU KRILU.

Berolin, 28. oktobra. (Uradno.) Boji pri Nieuportu in Dixmuidnu še trajajo. Belgijci so ondi dobili znatna ojačenja. Z našimi napadi smo nadaljevali. 16 angleških vojnih ladij se je udeleževalo boja proti našemu desnemu krilu, njihov ogenj je bil brezuspešen.

Pri Ypersu je ostal položaj nespremenjen.

Zahodno od Lilla je bil naš napad uspešno nadaljevan.

V argonskem gozdu smo zopet zavzeli nekaj sovražnih strelnih jarkov, katerih posadko smo ujeli.

Na zahodni fronti se danes ni nič bistvenega dogodilo.

OBSODBA MORILCEV PRESTOLO-NASLEDNIKA NADVOJVODE FRANA FERDINANDA.

Sarajevo. (Uradno.) Včeraj zjutraj je bila v sarajevskem veleizdajniškem procesu izrečena obsodba:

V smrti na vešalih so obsojeni obtoženci: Danilo Ilić, Veljko Čubrinović, Nedjo Kerović, Miško Jovanović, Jako Milović.

V dosmrtno težko ječo je obsojen Mitar Kerović.

V dvajsetletno težko ječo so obsojeni: Gabrilo Prinčip, Nedeljko Čabrinović in Trifko Grabec.

V trinajstletno težko ječo: Svetko Popović.

V desetletno težko ječo: Ivo Kranjević in Lazar Gjoikić.

V sedemletno težko ječo: Cvijan Stjepanović.

V triletno težko ječo: Branko Zagorač in Marko Porin.

Ostali obtoženci so bili oproščeni.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Hudodelstvo je, otrokom dajati žganja!

Iščeta se dva oženjena

voznika

za les voziti, pri svoji hrani. Za ženo
je tudi stanovanje na razpolago in ne-
kaj polja, da si more eno kravo držati.
Plača po dogovoru. Pogoj: treznost.
— Oglasila sprejema **Valentin Wesiak**,
trгоvec z lesom, Prevalje, Koroško.

Služba

organista in cerkovnika

je prosta. Oglasila sprejema župnijski urad
Brdo pri Šmohorju, Koroško.

20 vojnih pridig!

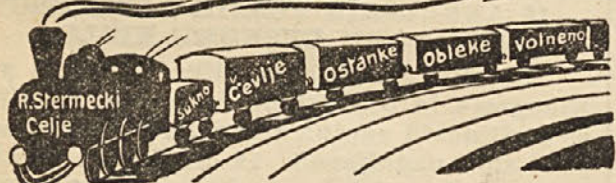
V nekaj dneh izide knjiga:

„Weckruf der Zeit!“

od

profesorja p. dr. M. Gatterer-ja S. J.
ca. 75 str. 80. Cena ca. 90 h. — Narčuje se v
vseh bukvarnah.

Zaloga Fel. Rauch, Inomost.

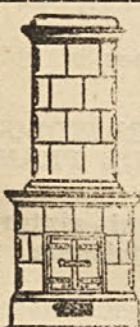

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, Štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije,
Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Živinski trg šte. 9

priporoča peč, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Somišljeniki — zahtevajte
v gostilnah — računske list-
ke „Slovenske Straže“! Na-
ročajo se v pisarni „Sloven-
ske Straže“ v Ljubljani.

Absolutno zjamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913
po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino **rizling** po 60 K, beli **burgundec** po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi **tropinsko žganje** liter po
K 2·30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Ali ste že pridobili „Miru“
-- novega naročnika? --

Vzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“
v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprej-
mejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se
nahajajočo **štirirazredno ljudsko šolo**; potem
večja vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo po-
polnega pouka in navodila v vseh za **gospo-
dinje** potrebnih stvareh. — Na svoji 1/4 ure od
„Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo
čč. šolske sestre tudi nekaj **dečkov**, ki želijo
obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo.
Šolsko leto se prične dne **5. novembra 1914**.
Plačilo 26 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim
sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

ZASTONJ

dobi vsakdo 2 para močnih ženskih ali moških nogavic,
3 lepe žepne robce, 1 volneno ruto za na glavo ali moški
klobuk, kdor naroči: **4 1/2 m finega volnenega zimskega**
blaga za žensko obleko v poljubni barvi za: K 9·50 ali v
boljši kakovosti za K 12·50

SAMO v Prvi gorenjski razpošiljalnici IVAN SAVNIK, Kranj št. 162.

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela **Trabe-
singer** se vljudno priporoča vsem ve-
lecejenim slovenskim in slovanskim
gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za
več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se
dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zjamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Gostom-abstinentom se postreza
z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na
razpolago je tudi kegljišče poleg senčna-
tega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V ho-
telu **Trabesinger** dobite vsak dan, po-
sebnost pa ob sredah zvečer, prijetno
slovensko družbo. Slovenski potniki in
rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte
se samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno
dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjame na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Tratu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 %** naprej.